

A painting of a synagogue interior. In the foreground, a man in a white prayer shawl (tallit) is seen from behind, walking towards a group of people. A young girl in a blue dress is walking alongside him. In the background, other people are visible, some standing and some sitting, in a dimly lit space with arches. The overall mood is solemn and spiritual.

הע מר שבת שבת

גם על שאלות שעוד לא נשאלו...

חוברת הדרכה למחנכי הדור הבא לדרך השם.

דע מה שתשיב!

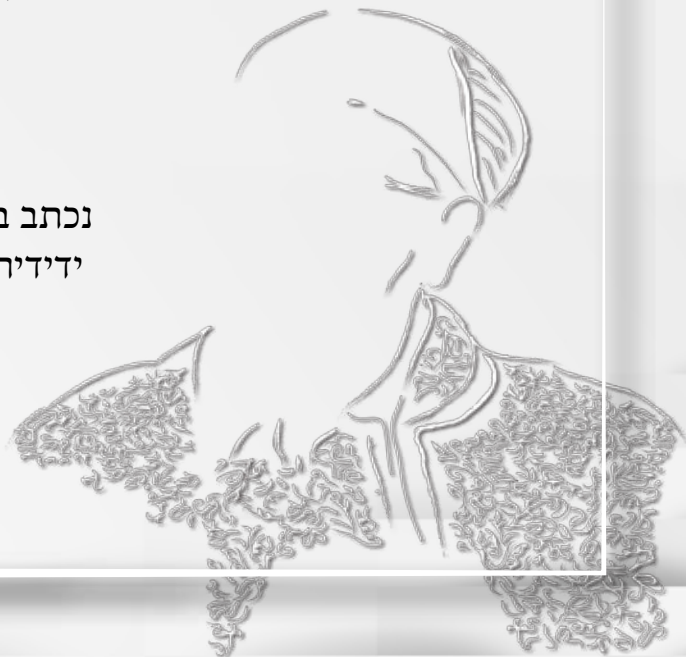
גם על שאלות שעוד לא נשאלו...

חוברת הדרכה למחנכי הדור הבא לדרך השם.

על פי דרכו של מרן הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זיע"א, אשר מסר נפשו על עבודת השם טהורה, בדרך ישרה ושלימה.

העמיד את הדת על תילה, וקירב לעבודת הבורא כל יהודי באשר הוא.

נכתב בסייעתא דשמיא ע"י
ידידיה בן הרב שאול גבאי
שליט"א

השתתפו ביצירת החוברת:
הרה"ג הרב יוסף אליהו, ראש מוסדות
"דרכי הוראה לרבנים".

הרב ידידיה גבאי.

הרב יצחק סופר.

הרב אברהם אליהו.

הרב דביר זעפרני.

עיצוב ועימוד:

02-6503939

עיצוב כריכה ודף שער: ר. גבאי

ציור כריכה: ד. סודרי

כל הזכויות שמורות

להזמנת הרצאות:

054-88-30-743 – הרב ידידיה גבאי –

(וואצאפ בלבד)

פרטים נוספים באתר "הרב מרדכי אליהו"

הקדמה

כל איש חינוך מודע לתופעה העגומה של נשירה דתית בקרב בני הנוער והבוגרים, נשירה שהולכת וגוברת. נתונים מקצועיים מצביעים על כך שמדובר באחוזים גבוהים ביותר.

זה ברור לכולם שהנשירה יכולה לנבוע מכמה סיבות. חוסר חיבור רגשי או שכלי, שגורם לחוסר עניין. כעס מכל סיבה שהיא, שגורם לריחוק וכו'.

אנחנו לא יכולים למנוע את הנשירה, אנחנו כן יכולים וחייבים לצמצם אותה. על ידי הכוונה ומענה לשאלות האילמות של הנוער.

בדפים הבאים נביא מכלול מקיף, על פי נסיונם של אנשי מקצוע, רעיונות לעריכת שיעורים.

המטרה היא להקיף את כל התחומים המהותיים בזמן קצר.

כמובן שכל מחנך יגיש את הדברים בסגנונו האישי והמיוחד, לפי גיל ורמת הכיתות.

הדברים הינם כמראי מקומות בלבד, נקודות ציון לנושאים חשובים, וניתן להשתמש בכולן או בחלקן. המורים מוזמנים להוסיף באתר של הרב מרדכי אליהו מערכות שיעורים, מראי מקומות, ותוכן מעניין ומעשיר.

תוכן העניינים

אנשי מכירות מכירים את ארבעת הכללים לשכנוע לקוח פוטנציאלי.
לפני שאתה מנסה לשכנע אותו לקנות מוצר כלשהו, אתה צריך לענות
לעצמך על ארבעת השאלות הללו. לאחר מכן תוכל לשכנע אותו בקלות.

1. למה הוא צריך את המוצר?

2. למה דווקא ממך?

3. למה דווקא עכשיו?

4. מה האחריות שיש על המוצר?

בהשאלה, ניתן לקחת את ארבעת המוטיבים הללו ליצור הבנה חזקה
אצל התלמיד, על מנת לחזק את הקשר שלו עם הקב"ה, ולמנוע נשירה
בעתיד.

הרחבה ראשונה

א. למה הוא צריך את המוצר ?

1. להסביר את המושג "דתי". שהכוונה אדם שמנסה בכל כוחו לקיים את דברי בורא עולם.
2. להסביר שדרך התורה היא הדרך הנכונה לחיות גם בעולם הזה - איסתכל באורייתא וברא עלמא, שהכוונה שמציאות הקיום בעולם הזה כפופה לדיני התורה.
3. עד שאתה נהנה באיסור, תהנה בהיתר...
4. להסביר איך דווקא הדת מגבירה את המודעות לאינדבדואל. אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.
5. חוויות דתיות שמשאירות טעם לעוד. משהו שנשאר לשנים רבות.

ב. למה דווקא ממך ?

1. להסביר את מסורת קבלת התורה, ועל ידי כך להבין את משמעות דברי חז"ל. ואמיתות התורה. וכך התלמיד מקבל אמון במערכת התורנית.
2. הבנת מבט התורה האמיתי. בלי קלישאות פוליטיות.

ג. למה דווקא עכשיו ?

1. להסביר את מושג תפקיד האדם בעולם ואיך מגיעים אליו. ולהבין שכל דחייה בקיום התפקיד גורמת לחסר בתפקיד. כי התפקיד מותאם לכל חיי האדם.
2. להבין איך העבירות מרחיקות את האדם מהבורא, ואיך מצוות מקרבות.

3. להבין את מהות מצוות התשובה, שהעבירה לא עוצרת את האדם מהמרוץ.
4. להבין שכל שלב בחיים נידון לכשעצמו, - בכפוף לסעיף א' בסימן זה - ולכן אף פעם לא מאוחר לחזור בתשובה.
5. להבין שאף על פי שמומר לדבר אחד - מומר לכל התורה כולה, בכל זאת אדם שעובר על עבירה אחת אפילו בקביעות, אינו נדחה ממחיצתו של הבורא, כל עוד הוא יודע שעבירה בידו, ומנסה הוא בכל תוקף להימנע מכך. כגון על ידי לימוד הנושא בהלכה, או קבלת דבר אחד בעבירה זו שבשום אופן אינו עובר עליו וכו'.

ד. מה האחריות שיש על המוצר?

1. הוכחות לקיום הבורא.
2. הוכחות לתורה משמיים.
3. הבנה מה השם באמת רוצה מהאדם. ללא סטיגמות מגזריות, וללא אמת בעיני המתבונן, וללא פוליטיקה, גם לא כזו שאינה קשורה לכנסת.
4. להבין שהבורא בוחן את פנימיות האדם ולא את חיצוניותו. ולכן אין משמעות לרבנים שעושים עבירות. עולם הפוך אני רואה.

פירוט העניינים

[פירוט העניינים הינו להמלצה בלבד.
ניתן לפתח כל נושא להרבה רבדים וסגנונות שונים]

חלק א' למה הוא צריך את המוצר?

א. להסביר שדרך התורה היא הדרך הנכונה לחיות גם בעולם הזה - איסתכל באורייתא וברא עלמא, שהכוונה שמציאות הקיום בעולם הזה כפופה לדיני התורה.

שלמה המלך אמר "אמרת אככמה, והיא רחוקה ממני". וחז"ל מסבירים ששלמה המלך התאמץ להבין את העומק של קיום המצוות. למה הבורא ציווה אותן. ולאחר שהוא הגיע למצוות פרה אדומה, שבה החוקים מאד מוזרים ונוגדים את ההיגיון האנושי, הוא הבין שכל המצוות אינן מבוססות על הגיון אנושי אלא אך ורק על ציווי אלוקי.

אנחנו לומדים מזה 2 דברים,

1. שלמה מצא הסבר הגיוני על פי ההיגיון האנושי לכל שאר המצוות.
2. הוא הגיע למסקנא שכל המצוות צריכות להתקיים גם ללא הסבר אנושי.

ב. להסביר את המושג "דתי". שהכוונה אדם שמנסה בכל כוחו לקיים את דברי הבורא.

ישבתי עם יהודי מבוגר שהצהיר על עצמו שהוא לא דתי.
היה לו חשוב שנבין את זה ברור.

אמנם הוא מניח תפילין כל יום, אבל הוא לא דתי.

הוא שומר כשרות, אבל חס ושלום הוא איננו דתי.

אשתו גם מדליקה נרות שבת ושומרת טהרת המשפחה, וגם יש להם צלחות מיוחדות לארוחת שבת, אבל הוא לא דתי בשום אופן.

אמרנו לו שכפי שזה נראה הוא דתי על מלא. כי הרי הוא מקיים את דברי התורה במלואם.

לקח לנו זמן לשכנע אותו בזה, אבל בסופו של דבר הוא התפעל מעצמו, הוא לא האמין, אבל זו האמת.

ישנם הרבה אנשים שלא מוכנים להגדיר את עצמם דתיים, אפילו שהם מקפידים על המון מצוות. והשאלה היא למה.

ישנם כמה הסברים הגיוניים לכך שאדם לא מוכן להיקרא דתי.

1. הוא מרגיש שזה יחייב אותו לקיים מצוות שהוא לא מעוניין כרגע לשמור.

2. הוא חושש שהוא יהיה חייב להמשיך את המצוות שהוא מקיים כרגע.

3. הוא חושש שזה ימתג אותו בצורה מסוימת ויסתכלו עליו אחרת.

4. הוא חושש שזה יחייב אותו לשנות את הדעות הפוליטיות שלו, או את הלבוש וההשתייכות שלו.

האמת ממש רחוקה מזה.

ההגדרה האמיתית של אדם דתי, היא אדם המנסה בכל כוחו לקיים את דברי הבורא¹.

1. כידוע הגמרא בסוף מסכת תענית: "עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים, וכל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר, זה השם קיוונו לו".

פירוש המילה "מחול" הינה מעגל. הכוונה בדברים אלו שהצדיקים יעמדו במעגל מסביב לבורא יתברך ויבציעו למרכז. כי הדרך להגיע למרכז משתנה על פי נקודת המוצא של הרוצה להגיע ליעד.

מסופר על יהודי נכבד שומר תורה ומצוות, קובע עיתים לתורה, ובמשך היום משמש כרופא ומציל חיים בבית חולים.

יום אחד הוא הגיע לחפץ חיים וראה את הישיבה בראדיו, איך בחורי הישיבה משקיעים את כל כולם בלימוד התורה הקדושה. הרעש האדיר של לימוד התורה הגיע למרחקים. הרופא ניגש לחפץ חיים ושאל אותו בכאב: "תמיד חשבתי שאני צדיק גמור, אני קובע עיתים לתורה גם כשקשה לי, אני מקפיד על קלה כבחמורה, ואני מציל חיים בכל היום. ועכשיו כשבאתי לכאן, ראיתי בני עלייה עצומים, ואני שואל את עצמי היכן מקומי בגן עדן. הרי אני לא במצב הזה."

ג. עד שאתה נהנה באיסור, תהנה בהיתר...

מכיוון שהבורא מנהל את העולם, והוא אמר "אין אדם שומע לי ומפסיד, הרי שהכל במידה ובחשבון.

- עד שאתה נהנה באיסור, תהנה בהיתר. -מנחות מד-.
- סיפור ר' עקיבא ואשת טורנוסרופוס. (מסכת עבודה זרה דף כ' ע"א).
- עקביא בן מהללאל... לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון. שהכל בא בחשבון שלם לפני הבורא. (אבות פרק ג' משנה א')
- מזונותיו של אדם קצובים לו משנה לשנה.

ד. להסביר איך דווקא הדת מגבירה את המודעות לאינדבדואל. אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה.

- כולנו משועבדים לרצונות ושאיפות שלא שייכים לנו.
- ומה גם שהנפש והרוח שלנו משועבדים לתאוות העצמיות שלנו.
- עצם זה שאנו מכורים לכדורגל או כל דבר אחר, מסמל יותר מכל את הצורך במזון לרוח.
- התורה מלמדת איך להתנתק משעבוד עצמי או חיצוני לתאוות ומוגבלויות חסרות משמעות. ואיך להזין את הנשמה.

החפץ חיים הסתכל בעיניו וענה לו בשאלה, כדרכם של יהודים; "כתוב בפרשת בראשית 'ועץ החיים בתוך הגן'. מה העניין שהפסוק מפרש שהעץ בתוך הגן, וכי היכן עוד יכול העץ להיות.

פירוש המילה 'בתוך' מלשון תווך, אמצע. כי הדרך להגיע לאמצע, שונה על פי נקודת המוצא. לא הרי המגיע מהדרום כהבא מהצפון. לכל אחד ישנה דרך שונה מאד, ולפעמים אפילו קוטבית, להגיע למרכז, להגיע לבורא העולם.

ולכן בחור ישיבה שכבר נמצא בישיבה, דרכו להגיע לבורא על ידי לימוד תורה בלי הפסק. ואילו אדם מהמזרח, שמערכת החיים הביאה אותו לעסוק בהצלת חיי אדם, הרי שזו היא דרכו להגיע לבורא יתברך".

אם כן, ההגדרה של אדם דתי, הינה אדם שמכיר בקיום הבורא, ומנסה בכל כוחו לקיים את ציוויו. זהו הממד היחיד להגדרת אדם דתי.

רק, שיש אנשים שמקדישים לכך את כל חייהם, וישנם שמקדישים לכך פחות.

ולכן, כל אדם ששייך להגדרה הזו, צריך לשאול את עצמו כמה הוא דתי, ולא האם הוא דתי. ולאחר מכן לבדוק עם עצמו האם זה מספיק.

רק שחשוב להבהיר שכל אדם באשר הוא חייב לקבוע עיתים לתורה. ונרחיב בזה במקום אחר.

- ההבדל העיקרי בין עבד לבן חורין, ששניהם עובדים קשה, הוא, למי הולך התוצר.

- ביהדות לכל אדם יש תפקיד אישי, שאף אחד אחר לא יכול למלא. גם לגבי לימוד התורה-60 ריבוא אותיות בתורה, כנגד 60 ריבוא מישראל. וגם לגבי תיקון העולם, וכו'. בשונה מהתפיסה הגלובלית, שבה אין משמעות לאינדבדואל.

- ביהדות יש יחס אישי לכל אחד. גם בקשר שלו עם הבורא. שהוא אינו צריך למתווך. בנים אתם להשם. וגם בדאגה לכל צרכיו. כולל מצוות צדקה, וכו'.

ה. חוויות דתיות שמשאירות טעם לעוד. משהו שנשאר לשנים רבות.

- יומי מסכתות מכובדים, ערבי גיבוש וקומזיצים, ריקודי שמחת תורה, סיכומי דפים בכתב, ויכוחים תלמודיים עיוניים, מרתון לימודי [משמר ליל שישי, הספק גבוה בזמן קצר באופן חד פעמי, תחרות סיומי מסכתות, וכו']. הגברת המודעות והבנת עומק חגי ישראל, וכו'. לכל בוגר ישיבה יש ודאי עשרות דוגמאות לכך.

- מניסיון, ארגון סיומים מכובדים ומרגשים, מעודדים סיומים נוספים. וסיכום דפי גמרא מביא סיפוק וחיבור שנשאר לאורך זמן.

חלק ב' - למה דווקא ממך?

א. להסביר את מסורת קבלת התורה, ועל ידי כך להבין את משמעות דברי חז"ל. ואמיתות התורה. וכך התלמיד מקבל אמון במערכת התורנית.

הרמב"ם בהקדמתו לספרו היד החזקה, מפרט את שלבי מסירת התורה. ישנו רצף מוחלט במסירת התורה מחכם אחד ובית דינו, לחכם אחר ובית דינו וכל בני דורו בדור הבא. הוא מתחיל בקבלת התורה מבורא עולם למשה רבינו ובית דינו- אהרון ובניו ושבעים מזקני ישראל, ומסירה ליהושע ובית דינו, והזקנים והנביאים וכנסת הגדולה וכו'. - כפי שמובא במסכת אבות פרק א' משנה א'. והוא ממשיך עד ימיו שלו. ואנחנו מכירים את המשך המסורת עד ימינו אנו.

צורת הלימוד, איך להבין ולפתח את התורה, נתקבלה אצל משה רבנו שמסר את התורה לאהרן ולאחר מכן לבניו וכו'. כפי שמובא במסכת עירובין (דף נד ע"ב): "תנו רבנן, סדר משנה כיצד? משה למד מפי הגבורה, נכנס אהרן ושנה לו משה פרקו, וכו'.

באופן בסיסי, תורה שבכתב אלו דברי האלוקים שנתנו בכתב ומותר וצריך לכתוב אותם, ותורה שבעל פה אלו גם דברים שנתנו בעל פה מבורא עולם למשה רבנו ונמסרו לדורות הבאים מפה לפה איש מפי איש. ובאותו מעמד גם ניתנו כללים **נוקשים ומדויקים** איך לפתח ולהבין את רצון השם במקרים רבים שלא פורשו בתורה שבכתב. ולכן יש בתורה שבעל פה דברים שהתחדשו במשך הדורות מפי החכמים של אותו דור על פי אותם כללים. את התורה שבעל פה היה אסור לכתוב. אבל באיזשהו שלב התברר שעם ישראל שוכח את אותם דברים שנמסרו על פה, ולכן ניתנה רשות (על פי אותם כללים) לכתוב את התורה שבעל פה.

ב. הבנת מבט התורה האמיתי. בלי קלישאות פוליטיות.

במדינות המערביות ככלל, ובמדינתנו הקטנטונת בפרט, הזהות הפוליטית משפיעה עמוקות על הצביון האישי של האדם. כל אדם חייב להגדיר את עצמו ימני או שמאלני, מצביע למפלגה זו או אחרת, קורא עיתון כזה או אחר, חרדי, דתי, או חילוני, אתאיסט, מסורתי.

כל אלו הגדרות פוליטיות, שחשובות ככל שיהיו, אין בהן משמעות אמיתית לגבי האינדבדואל של האדם, ובמיוחד לא כלפי בורא עולם. אין בשמיים גן עדן שונה לכל מגזר...

המדד היחיד כלפי בורא עולם, האם אדם עשה כל שביכולתו לעשות רצונו. האם ניסה בכל כוחו להיות "עובד השם"².

2. כפי שכתוב בפרשת וארא: "שלח את עמי ויעבדוני". בפרשת בא: "ושמרתם את העבודה הזו", "ועבדת את העבודה הזו", "מה העבודה הזאת לכם". בפרשת ואתחנן: "ולעבוד את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך", "ואותו תעבדון". בפרשת משפטים: "ועבדתם את ה' אלוהיכם". ובפרשת עקב: "ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם". ובפרשת כי תבוא: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה". וכפי שכתוב בספר מלאכי פרק ג' פסוק יח: "וְשַׁבְתֶּם וְרֵאִיתֶם בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע, בֵּין עֶבֶד אֱלֹהִים לְאִשָּׁר לֹא עֲבָדוֹ". ייתכן ש'צדיק' ו'רשע' מציינים את המעשים בפועל, ו'עובד אלהים' ו'אשר לא עבדו' מציינים את הכוונה, 'עובד אלהים' הוא מי שכל מעשיו הם לשם ה' - גם כשהוא עוסק בענייני חול הוא מכוון שזה יהיה לכבוד ה', 'אשר לא עבדו' הוא מי שכל מעשיו הם לשם עצמו - גם כשהוא מקיים מצוות הוא מכוון לקבל שכר חומרי לעצמו, כך שהוא למעשה עובד את עצמו ולא את ה' - (מלבי"ם שם).

חלק ג' - למה דווקא עכשיו?

א. להסביר את מושג תפקיד האדם בעולם ואיך מגיעים אליו. ולהבין שכל דחייה בקיום התפקיד גורמת לחסר בתפקיד. כי התפקיד מותאם לכל חיי האדם.

הקב"ה נתן תפקיד, ועל מנת להגשים אותו הוא נתן לך את הכלים הנכונים, ומכיוון שאצל הבורא אין טעויות - הרי שכל הכלים נצרכים ע"מ להגיע למטרה הנ"ל. ומכיוון שהקב"ה ברא את העולם ע"מ להיטיב איתך, הוא רוצה שגם הדרך תהיה נעימה. לכן חייב להיות שמה שאתה אוהב לעשות זה הסימן לדרך שלך.

ומכיוון שהוא נתן לך נשמה רוחנית ששואפת להתחבר לטוב ולייעוד, הרי מה שתעשה ע"מ להגשים את הטוב הזה יגרום לך בצורה ישירה לסיפוק עמוק ואמיתי.

ומכיוון שהתפקיד שלך הוא רוחני וגם גשמי (לקדש את החומר) הרי שכל היכולת שלך והתכונות שלך והכלים שלך (כסף וכו') נמצאים לעזור לך בהגשמה.

ב. להבין איך העבירות מרחיקות את האדם מהבורא, ואיך מצוות מקרבות.

כשבורא עולם ברא את העולם, הוא המציא הוויה. הכוונה היא, שהרי בורא עולם הוא רוחני לחלוטין, והוא ברא עולם גשמי. והמטרה היא שהאדם יחזיר את העולם למצב רוחני. על ידי קיום מצוות וריחוק מעבירות. כי בכך הוא מקדש את החומר.

כשאדם מקיים מצוות ולומד תורה, הוא מתקרב לבורא עולם. וכשאדם ח"ו להיפך, הוא מתרחק.

ג. להבין את מהות מצוות התשובה, שהעבירה לא עוצרת את האדם מהמרוץ.

כתוב בתורתנו הקדושה בפרשת וילך "לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... כי קרוב אליך הדבר מאוד".

על כך כתב הרב קוק זצ"ל: "התשובה היא מצד אחד קלה שבקלות, שהרי הרהור תשובה הוא כבר תשובה. ומצד אחד היא קשה שבקשות".

כפי שכתב הרמח"ל בספרו מסילת ישרים פרק ד': "כי לפי שורת הדין היה ראוי שהחוטא יענש מיד, וגם העונש עצמו יהיה בחורי אף וכו'. כי איך יתקן האדם את אשר עיוות, הרי שרצח, הרי שנאף, איך יוכל לתקן המציאות? אמנם מידת הרחמים... שתחשב עקירת הרצון כעקירת המעשה".

ד. להבין שכל שלב בחיים נידון לכשעצמו, - בכפוף לסעיף א' בסימן זה - ולכן אף פעם לא מאוחר לחזור בתשובה.

- רבי אלעזר בן דורדיא (מסכת עבודה זרה דף יד' ע"א)
- רבי עקיבא
- יקום איש צרורות
- התליין של רבי חנינא בן תרדיון (מסכת עבודה זרה דף יח' ע"א)
- בכה רבי ואמר "יש קונה עולמו בשעה אחת" (מסכת עבודה זרה דף י' ע"ב).
- ושבת עד השם אלוקיך ושמעת בקולו. דברים ד' ל'.

ה. מומר לדבר אחד

להסביר שאף על פי שמומר לדבר אחד- מומר לכל התורה כולה, בכל זאת אדם שעובר על עבירה אחת אפילו בקביעות, אינו נדחה ממחיצתו של הבורא, כל עוד הוא יודע שעבירה בידו, ומנסה הוא בכל תוקף להימנע מכך. כגון על ידי לימוד הנושא בהלכה, או קבלת דבר אחד בעבירה זו שבשום אופן אינו עובר עליו וכו'.

חלק ד' - אחריות

א. הוכחות לקיום הבורא.

1. "מבשרי אחזה אלוה". לכל דבר מורכב חייב להיות מרכיב. ומכיוון שהעולם מורכב מאד, חייב להיות לו מתכנן ויוצר.
2. תיאוריית האבולוציה לא עומדת במבחן המציאות. אין הסבר מניח את הדעת איך נוצרו הכנפיים לציפור. ועוד בעיות... יש הרבה קפיצות בתהליך. אע"פ שיש הוכחות שהעולם מתפתח, אין הסבר מניח את הדעת איך התחילו החיים.
3. יש לנו הוכחות שהתורה מן השמיים. מכיוון שיש בתורה דברים שרק מי שיצר את העולם יכול לדעת, כגון שאף אומה לא תטען בעתיד שהיה לה מעמד הר סיני. וכגון שאין אף חיה בעולם עם רק סימן טהרה בודד חוץ מהחזיר שפן גמל וארנבת.
4. במעמד הר סיני בורא עולם נגלה לעיני מאות אלפי אנשים.

ב. הוכחות לתורה משמיים.

1. יש בתורה עניינים שרק מי שאמר והיה עולם יכול לדעת. ובמיוחד בתקופה הקדומה. כגון שאין אף יצור במים שיש לו רק סנפירים ואין לו קשקשים. וכגון שאין אף חיה חוץ מחזיר שמפריס פרסה ולא מעלה גרה, ואף חיה חוץ מגמל ושפן וארנבת שמעלים גרה ולא מפריסים פרסה.
2. וכגון שאף אומה לא תטען לעולם שהיה לה מעמד קבלת התורה המוני ישירות מבורא עולם.
3. וכגון ההבטחה שהתורה לא תשכח לעולם מעם ישראל.
4. ומלבד זאת, מתי התורה יכלה להתקבל בעם ישראל כאמת מוחלטת אם לא בהר סיני, הרי אם משה היה מביא את התורה מעצמו, ולא היו שומעים ישראל את

הבורא בעצמו שאומר אנכי ה' ולא יהיה לך אלוהים אחרים, כפי שאכן שכתוב בתורה, היו עם ישראל אומרים למשה בדאי אתה שהרי לא שמענו את הבורא בעצמו שמדבר אלינו.

5. וגם אם היה אדם בא ביום בהיר ואומר מצאתי את התורה במערה נסתרת וקבלו אותה עליכם, היו אומרים לו איך תוכל לומר שמצאת את התורה וכל עם ישראל בעצם שכחו את התורה, הרי כתוב באותה תורה שלא תשכח התורה מעם ישראל. ומה גם שדבר כזה משמעותי שהתורה עברה שלב של מציאה אם קרה, היה בוודאות מופיע בהיסטוריה שלנו. מה שמביא אותנו להכרח שהתורה ניתנה בהר סיני על ידי משה מול שש מאות אלף איש שראו את הבורא בעצמו שנותן להם את התורה, כפי שכתוב בתורה בעצמה³.

ג. הבנה מה השם באמת רוצה מהאדם. ללא סטיגמות מגזריות, וללא אמת בעיני המתבונן, וללא פוליטיקה, גם לא כזו שאינה קשורה לכנסת.

להבין בשלב ראשון למה העולם נברא,

- חוק הטוב להיטיב

- ביטוי לכבודו של הבורא

להבין את מעמדה של התקשורת, והנזק הרעיוני שהיא עושה. (אמת בעיני המתבונן...)

להבין את הנזקים של התנועות הפרוגרסיביות.

ד. להבין שהבורא בוחן את פנימיות האדם ולא את חיצוניותו. ולכן אין משמעות לרבנים שעושים עבירות.

עולם הפוך אני רואה.

שכר מצווה מצווה. שכר עבירה עבירה.

3. כמובן שיש הרבה מקום להרחיב ולהוסיף. מומלץ לעיין בנושא, הוכחת רבינו סעדיה גאון.

תם ולא נשלם

לפני סוף דבר...

יש צורך עמוק לחיבור אישי של הנער. עלינו מוטל לעזור לו למצוא את התפקיד האישי שלו, ולחבר את המצוות לעולם המעשה שלו.

מובאת כאן הסברה בנושאים אלו

בתקופת בית המקדש היו נביאים שהיו אומרים לאדם מה תפקידו בעולם ומה הזיווג המתאים לו, ומשחרב בית המקדש נעלמו הנביאים. (עוד סיבה לבכות בתשעה באב)

מצד אחד הקב"ה לא משאיר אותנו בלי אפשרות לדעת, אבל מצד שני זה דורש מאיתנו עבודה עצמית גדולה.

ועל מנת לדעת ולזהות את התחושה והמבט האמיתיים, אנו זקוקים להרבה התבוננות פנימית, על מנת להכיר את עצמינו ואת תפקידינו.

אפשר לחלק את ההתבוננות לארבעה נושאים:

1. מה אני אוהב לעשות.
2. מה אני יודע לעשות.
3. מה גורם לי סיפוק.
4. מה הכלים שלי.

ונפרט,

1. תברר לעצמך מה הדברים שאתה אוהב לעשות, רוחניים וגשמיים.

2. תנסה להגיע לעומק דברים אלו, ע"מ להבין את יסוד ושורש מה אתה באמת אוהב לעשות.

3. תברר מה אתה יודע לעשות, לא רק בפרטים אלא בכלליים. חוש טכני, כושר הסברה, חוש הבנה בנפש האדם, תפיסה מהירה, כישרון עיסקי, תפיסה אומנותית וכו',

4. תנסה לנתח את הכישורים שלך ולהבין מה עוד נגזר מהם.
(פתאום תגלה שאתה יותר מוכשר ממה שחשבת).
5. תתבונן במה שאתה עושה ותגלה מתי אתה מרגיש מסופק
ושלם עם עצמך, שבשביל אותו דבר שעשית שווה לחיות.
6. תעשה רשימה של הכל ולאחר מכן תמיין לפי דרגות את
עוצמת הסיפוק (מה עושה יותר ומה פחות)
7. תנסה להבין למה זה עשה לך סיפוק (מה שורש הדברים).
8. תעשה רשימה של הכלים שלך, קשרים עם אנשים כאלו
ואחרים, כסף, יופי, ייחוס, חברים, ספרים, חפצים, הכל. (מלא
סיבות להודות לה')
9. כל הכלים מיועדים לעזור לך להגיע לתכלית.

ובעניין התכלית:

ניתן לחלק את הנושא לשני חלקים:

1. האדם כלפי עצמו, תיקון המידות, תלמוד תורה, יראת שמיים,
שלימות פנימית, אושר יומיומי, קרבת ה', עבודת ה', מצוות,
תפילות, סדר יום, וכו'.....
2. אדם כלפי החברה – עזרה לזולת, הארת פנים, תמיכה רגשית
ופיזית, קירוב עם ישראל לבורא עולם.

חובת קיום המצות גם בלא הסבר אנושי

הסיבה לזה נמצאת במאמר חז"ל "איסתכל באורייתא וברא עלמא".
ובעברית, "הסתכל בתורה וברא את העולם".

כאשר אדם קונה מקרר, הוא מקבל יחד איתו חוברת הדרכה לשימוש.
כאשר הוא קונה רכב, הוא מקבל ספר. כאשר הוא קונה מטוס F35 הוא
מקבל ספריה שלימה. וכאשר אדם מקבל חיים... הוא חייב לקבל הדרכה
מדויקת איך להשתמש בהם.

וחזל מגלים לנו שספר ההדרכה שניתן לנו על ידי היוצר, נכתב בעצם
הרבה לפני היצירה. 974 דורות קודם. ויותר מזה, היצירה נעשתה על פי
ספר ההדרכה. ככה שזה הכי מדויק שיש. המשתמש יכול להיות בטוח
שאם הוא יעקוב אחרי ההוראות יצרן, השימוש יהיה יעיל לאורך זמן.

שלמה המלך הלך לאורך נקודת המוצא הזו, וחיפש את נקודת החיבור
בין קיום המצוות לקיום האנושי. והוא מצא בכל המצוות את הסיבה האנושית
לקיומה. עד שהוא בא למצוות פרה אדומה, ושם החכם מכל אדם הבין
שיש בקיום המצוות עומק שהשכל האנושי לא יכול להשיג. כי היוצא מן
הכלל מעיד על הכלל. ועצם זה העניין שקיום מצוות פרה אדומה.

מה שברור זה שישנה הקבלה ברורה בין קיום המצוות לבין אורח חיים
נכון ויעיל.

ועיין באור החיים בפרשת יתרו על המילים "והייתם לי סגולה"

רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל,
לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. איך ייתכן שריבוי התורה והמצוות נחשב
י'דכו'.

רשי בפירוש המשנה מסביר שבמצוות ישנן כאלה שהאדם
וודאי יקיימן, גם ללא הציווי האלוקי, ולכן הבורא ציווה עליהן
בשביל לתת עליהן שכר. ורשי מביא כדוגמא את הציווי
לא לאכול תולעים. שהרי אין לך אדם שנפשו לא קצה
עליו באכילת תולעים, והבורא ציווה בשביל לזכות את
ישראל, להרבות להם שכר.

כמובן שזו לא הסיבה שבשלה אנחנו מקיימים את המצווה היפה הזו. הקיום הוא אך ורק מחמת ציווי הבורא. אבל אנחנו חייבים להבין שבכל מצווה יש ארבעה רבדים.

1. למה גם בלי הציווי האלוהי היינו מקיימים את המצווה.
 2. למה על פי הפשט מקיימים את המצווה.
 3. למה על פי הקבלה מקיימים את המצווה.
 4. עין לא ראתה אלוהים זולתך.
- וכדוגמא לדבר נביא את מצוות התפילין.

למה גם בלי הציווי האלוהי היינו מקיימים את המצווה.

ישנה המלצה לכל גבר להניח תפילין בכל למשך חצי שעה לפחות. מתברר שישנן 5 נקודות תרפיסטיות בגולגולת של האדם. אחד בחלק המקביל מעל העיניים, אחד מאחור מעל העם הבולטת בראש. בשני הצדדים ובמרכז הגולגולת. והתפילין לוחצות בדיוק על הנקודות האלה. והלחיצות מרגיעות את האדם. ולכן דווקא הגברים שלחוצים כל כך, מומלץ להם להניח בכל בוקר לפני תחילת היום למשך חצי שעה, וכך להתחיל את היום רגועים יותר.

למה על פי הפשט מקיימים את המצווה.

- ארבעה כוונות בשעת הנחת התפילין.
1. קיום מצוות הבורא להניח תפילין.
 2. זכירת יציאת מצרים, שכתובה בתפילין.
 3. פרסום שמו הגדול בעולם. "וראו עמי הארץ כי שם השם נקרא עליך ויראו ממך".
 4. שיעבוד האדם לבורא יתברך. בקשירת התפילין כנגד המח, שאחראי על השכל ועל המחשבות. וכנגד הלב שאחראי על הרצונות והתאוות.

למה על פי הקבלה מקיימים את המצווה.

על פי הקבלה תיקון האדם בעולם מתבסס על שלושה בחינות.

עולם,שנה, נפש. ראשי תיבות עש"ן. בבחינת "והרשעה כולה בעשן תכלה".

הכוונה עולם-לתקן את החומר.

הכוונה שנה- לתקן את הזמן.

הכוונה נפש- לתקן את האדם.

שלושת המצוות המרכזיות לתיקון שלושת הבחינות האלו, אלו תפילין, שבת, וברית מילה.

שבת- תיקון הזמן.

מילה- תיקון הנפש, האדם עצמו.

תפילין - תיקון החומר. להפוך את הבהמה שמסמלת את הבהמיות בעולם, לתפילין קדושות שמקרבות את האדם לאלוקיו.

ולכן היוונים גזרו דווקא על מילה שבת ותפילין.

-אגב, האישה אינה מצווה בתפילין ובמילה, ולכן יש לה ג' מצוות מיוחדות.

נדה- כנגד תיקון הנפש-האדם.

חלה- כנגד תיקון העולם- החומר.

הדלקת הנר-כנגד תיקון השנה- זמן.

ודבר נוסף שיש לה, הוא הבאת המשכיות לעולם. ולכן "על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בנדה,בחלה, ובהדלקת הנר."

עין לא ראתה אלוהים זולתך.

כפשוטו של עניין. אין לנו הבנה והשגה ברצון האלוקי.

ואיך דיל גמור...

יהי רצון שלא תצא תקלה תחת ידינו. והי יצילנו
משגיאות, ויראנו מתורתו נפלאות.

